

Gjensidige
Nordmøre og Romsdal

DELÅRSRAPPORT
30. september 2017

Nøkkeltall siste 5 år

Nøkkeltall pr. 30.09.

Tall i tusen kr.	30.09.16	30.09.16	30.09.15	30.09.14	30.09.13
Bestandspremie ekskl. natur	289 593	279 380	276 286	270 239	258 240
Forfalt premie brutto, brann/natur	41 010	40 661	38 060	36 816	35 322
Premieinntekter for egen regning	37 203	35 143	31 451	27 757	27 974
Provisjonsinntekter	19 716	19 817	18 888	18 088	17 410
Driftskostnader	-24 742	-23 344	-23 694	-22 680	-23 506
Erstatningskostnader for egen regning	-18 608	-20 885	-14 625	-9 509	-7 822
Driftsresultat skadeforsikring	13 569	10 731	12 020	13 656	14 056
Netto finansinntekter	30 577	18 208	-6 314	29 957	35 553
Resultat før skatt	44 147	28 937	4 962	42 064	49 326
Egenkapital	445 573	383 241	350 993	370 966	351 178
Gjennomsnittlig egenkapital	427 402	371 953	350 380	354 169	330 296
Forvaltningskapital	522 896	458 380	432 830	459 971	420 556
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	508 024	449 266	439 482	445 133	405 844
Tall i %					
Endring i bestandspremie siste 12 mnd	3,7	1,1	2,2	4,6	5,1
Skadeprosent for egen regning	50,0	59,4	46,5	34,3	28,0
Kostnadsandel for egen regning	13,5	10,0	15,3	16,5	21,8
Combined Ratio	63,5	69,5	61,8	50,8	49,8
Avkastning på egenkapitalen	10,3	7,8	1,4	11,9	14,9
Finansavkastning, verdjustert	6,0	4,1	-1,4	6,7	8,8
Resultatgraden for egen regning	118,7	82,3	15,8	151,5	176,3

Forklaringer

Endring i bestandspremie

Skadeprosent for egen regning

Kostnadsandel for egen regning

Combined Ratio

Driftsresultat forsikring

Avkastning på egenkapitalen

Finansavkastning

Resultatgrad for egen regning

Finansbidrag

Endring i samlet forsikringsportefølje siste 12 måneder

Erstatningskostnader for egen regning målt mot premieinntekter for egen regning

Driftskostnader minus provisjonsinntekter målt mot premieinntekter for egen regning

Sum av skadeprosent og kostnadsandel

Premieinntekter og provisjonsinntekter, minus erstatnings- og driftskostnader

Resultat før skattekostnad i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

Netto finansinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Driftsresultatet i prosent av opptjent premie for egen regning

Netto finansinntekter i prosent av opptjent premie for egen regning

Resultat og balanse

Resultatregnskap

tall i kroner

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Q3 2017	Q3 2016	1.1.-30.09.2017	1.1.-30.09.2016	1.1.-31.12.2016
Premieinntekter					
Opptjente bruttopremier	13 530 639	13 400 312	40 199 125	40 013 795	53 365 686
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	-1 007 001	-1 633 613	-2 996 211	-4 871 035	-6 473 942
Sum premieinntekt for egen regning	12 523 638	11 766 699	37 202 914	35 142 760	46 891 744
Andre forsikringsrelaterte inntekter	5 499 194	5 806 450	19 715 658	19 817 365	26 096 771
Erstatningskostnader					
Brutto erstatningskostnader	-5 241 829	-7 352 636	-22 938 369	-25 388 123	-27 989 562
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	-190 754	-91 036	4 330 844	4 501 827	4 501 027
Sum erstatningskostnader for egen regning	-5 432 583	-7 443 672	-18 607 525	-20 886 296	-23 488 535
Forsikringsrelaterte driftskostnader					
Salgskostnader	0	0	0	0	-7 207 039
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	-2 441 898	-2 354 862	-7 253 701	-7 075 290	-1 462 030
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring	0	0	0	0	0
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-2 441 898	-2 354 862	-7 253 701	-7 075 290	-8 669 069
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-5 689 283	-5 225 444	-17 487 605	-16 268 961	-18 336 708
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	4 459 067	2 549 171	13 569 741	10 729 578	22 494 204
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
Netto inntekter fra investeringer					
Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	0	0	0	0	0
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2 211 261	2 293 809	11 962 895	11 402 574	14 279 453
Netto driftsinntekt fra eiendom	73 254	73 916	219 763	221 748	295 440
Verdiendringer på investeringer	10 596 268	28 458 040	24 183 190	13 398 066	32 076 151
Realisert gevinst og tap på investeringer	111 436	-15 436 920	-4 143 861	-5 247 707	5 762 607
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	-483 559	-483 865	-1 685 756	-1 595 464	-2 070 289
Sum netto inntekter fra investeringer	12 508 660	14 904 981	30 536 231	18 179 217	50 343 362
Andre inntekter	11 123	8 236	41 045	28 289	47 978
Andre kostnader	0	0	0	0	0
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	12 519 783	14 913 217	30 577 276	18 207 506	50 391 340
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	16 978 850	17 462 388	44 147 016	28 937 085	72 885 544
Skattekostnad	-2 511 432	-4 623 988	-7 805 731	-6 360 600	-7 342 239
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER	14 467 418	12 838 400	36 341 285	22 576 485	65 543 305
Andre resultatkomponenter					
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet					
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel	0	0	0	0	-2 225 911
Skatt på poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	556 479
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	-1 669 432
TOTALRESULTAT	14 467 418	12 838 400	36 341 285	22 576 485	63 873 873

Balanse			
tall i kroner	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendom	0	0	0
Eierbenyttet eiendom	3 027 212	3 137 294	3 129 949
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	187 743 268	199 968 310	191 336 883
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	203 368 577	157 406 238	176 327 112
Utlån og fordringer	109 580 726	74 546 868	105 383 180
Sum investeringer	503 719 783	435 058 711	476 177 124
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-ikke opptj. brto.premie	1 007 002	1 633 614	0
Gj.f.andel-brto erst. avsetning	5 038 080	2 748 982	2 748 182
Sum gj.f.andel av forsikringstekniske bruttoavsetninger	6 045 082	4 382 596	2 748 182
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	0	0	0
Andre fordringer	-1 181 152	3 614 655	157 600
Sum fordringer	-1 181 152	3 614 655	157 600
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	814 855	1 373 513	1 231 650
Kasse, bank	6 589 732	6 362 013	6 088 960
Eiendeler ved skatt	0	3 480 934	0
Pensjonsmidler	6 685 699	3 747 340	6 685 699
Sum andre eiendeler	14 090 286	14 963 800	14 006 310
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	222 280	359 805	62 000
SUM EIENDELER	522 896 279	458 379 566	493 151 216
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond	50 916 568	48 273 680	48 447 250
Avsetning til garantiordningen	2 266 513	2 168 901	2 266 513
Annen opptjent egenkapital	346 956 594	297 364 642	313 084 626
Andre fond	45 433 542	35 433 542	45 433 542
Sum opptjent egenkapital	445 573 217	383 240 765	409 231 931
Forsikringsforpliktelser brutto			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	25 996 007	25 624 657	25 185 458
Brutto erstatningsavsetning	20 900 130	19 385 415	18 320 875
Sum forsikringsforpliktelser brutto	46 896 137	45 010 072	43 506 333
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	2 577 657	3 375 736	3 035 036
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	6 832 920	6 214 231	5 273 360
Forpliktelser ved utsatt skatt	763 334	4 446 500	763 334
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser	10 173 911	14 036 467	9 071 730
Forpliktelser			
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	0	0	0
Forpliktelser til kredittinstitusjoner	0	0	0
Avsatt ikke betalt utbytte	6 700 000	6 324 084	6 700 000
Andre forpliktelse	11 887 004	8 110 461	22 816 666
Sum forpliktelser	18 587 004	14 434 545	29 516 666
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 666 011	1 657 718	1 824 556
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	522 896 279	458 379 566	493 151 216

Kontantstrøm

	tall i kroner	30.09.2017	30.09.2016	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Innbetalte premier direkte forsikring		41 009 674	40 661 391	53 574 082
Utbetalte gjenforsikringspremier		-4 003 213	-6 504 649	-6 473 942
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring		-20 359 115	-17 000 625	-20 666 603
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser		2 040 946	1 753 179	1 753 179
Betalte driftskostnader		-15 695 967	-14 217 309	-10 405 585
Netto finansinntekter		11 124 908	10 583 335	13 243 323
Betalte skatter		-6 246 171	-6 805 659	-6 699 277
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		7 871 063	8 469 663	24 325 177
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.		-10 048 500	-10 047 500	-10 113 500
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper		18 465 979	-3 317 743	33 763 308
Netto kontantstrøm av obligasjoner		-22 080 343	-5 093 938	-22 849 035
Netto kontantstrøm av eiendom		322 500	322 500	403 538
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv			-40 750	-40 750
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-13 340 364	-18 177 431	1 163 561
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond		-	-	-4 775 000
Utbetaling kundeutbytte		-	-	-
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		0	0	-4 775 000
Netto kontantstrøm for perioden		-5 469 302	-9 707 768	20 713 738
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-5 469 302	-9 707 768	20 713 738
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		66 245 243	45 531 506	45 531 506
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		60 775 941	35 823 738	66 245 243

Endring egenkapital

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL						
Gjensidige Forsikring Nordmøre og Romsdal						
Kroner	Naturskadefond	Garantifordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./-eiend.	Annent opptjent egenkapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31.12.2015	47 208 506	2 168 901	35 433 542	(16 014 973)	291 868 305	360 664 281
1.1.-30.09.2016						
Resultat for andre resultatkomponenter	1 065 174	-			21 511 311	22 576 485
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	1 065 174	-	-	-	21 511 311	22 576 485
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond					-	-
Egenkapital 30.09.2016	48 273 680	2 168 901	35 433 542	(16 014 973)	313 379 616	383 240 766
1.1.-31.12.2016						
Resultat for andre resultatkomponenter	1 238 744	97 612			64 206 949	65 543 305
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(2 225 911)		(2 225 911)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				556 479		556 479
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(1 669 432)	-	(1 669 432)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(1 669 432)	-	(1 669 432)
Totalresultat	1 238 744	97 612	-	(1 669 432)	64 206 949	63 873 873
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(6 980 867)	(6 980 867)
Til / fra andre fond			10 000 000		(18 325 355)	(8 325 355)
Egenkapital 31.12.2016	48 447 250	2 266 513	45 433 542	(17 684 405)	330 769 032	409 231 932
1.1.-30.09.2017						
Resultat for andre resultatkomponenter	2 469 318	-	-		33 871 967	36 341 285
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	2 469 318	-	-	-	33 871 967	36 341 285
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond					-	-
Egenkapital 30.09.2017	50 916 568	2 266 513	45 433 542	(17 684 405)	364 641 000	445 573 218

Noter

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene pr. 3. kvartal 2017, som er avsluttet 30. september 2017, er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsipper som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2016.

Regnskapet pr. 3. kvartal 2017 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med regnskapet for 2016.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt:

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2016, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler vil bli klassifisert som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de styres og hvilke kontraktuelle kontantstrømssegenskaper de har.

IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, hvor endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kreditttap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Nedskrivninger i henhold til IFRS 9 skal måles ved hjelp av en forventet tapsmodell, i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Nedskrivningsreglene i IFRS 9 vil være gjeldende for alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med endringer i virkelig verdi innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg er lånetilsagn, finansielle garantier og leasingfordringer innenfor rammen av standarden. Målingen av avsetning for forventet tap på finansielle eiendeler avhenger av om kredittrisiko siden førstegangsinnregning har økt betydelig. Ved førstegangsinnregning og hvis kredittrisikoen ikke har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare livsvarig forventet kreditttap. Denne totrinns tilnærmingen erstatter dagens kollektive tapsmodell. For individuelle tap er det ingen vesentlige endringer i reglene i forhold til dagens regler. IFRS 9 gjelder med virkning fra 1 januar 2018.

Endringer i IFRS 4 som anvender IFRS 9 Finansielle instrumenter IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2018.

Endringene i IFRS 4 gir foretak som hovedsakelig driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1. januar 2021.

Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til eksisterende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter (2014)

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unntatt.

I den grad slike kontrakter inneholder flere tjenestetyper eller det utføres andre tjenester som er nært knyttet til forsikringsvirksomheten, kan dette ha betydning for inntektsføringen i selskapets regnskap. Ikrafttredelse av IFRS 15 er 1. januar 2018. Vår foreløpige vurdering er at tjenester utover hva som er dekket av IFRS 4 om forsikringskontrakter utgjør en uvesentlig del av inntekten. Vår foreløpige vurdering er at standarden ikke er forventet å ha en vesentlig innvirkning på selskapets finansregnskap.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstillers definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser.

Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne en rett-til-bruk eiendelen og en leieforpliktelse. Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av bruksrettighetene.

Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med selskapets øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1. januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på selskapets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av selskapets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringsavtaler fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger vedrørende forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsregler for måling av forsikringsforpliktelser og premieinntekter.

Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer ikke opptjent gevinst i porteføljen (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en portefølje av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet bli innregnet umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringsutgifter og forsikringsrelaterte finansielle inntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 trer i kraft 1. januar 2021. Standarden forventes å påvirke selskapets regnskap, gjennom en betydelig endring i måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil, basert på våre foreløpige vurderinger med utgangspunkt i den virksomheten foretaket har per i dag, ikke ha vesentlig effekt.

NOTER

1. Egenkapital

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

2. Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Gjensidige Nordmøre og Romsdal opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner.

For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Gjensidige Nordmøre og Romsdal ved å drifte og reasurere brannforetning, utbetales kostnadsrefusjoner til Gjensidige Forsikring ASA.

3. Segment

Gjensidige Nordmøre og Romsdal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde.

4. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eien-del/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutawapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelses-meto-der for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjons-fond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eien-deler/forpliktelser ved hjelp verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE). PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Selskapets innskutte egenkapital i Gjensidige Pensjonskasse. Innskutt egenkapital er verdsatt til pålydende.

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres *ukentlig* til daglig leder samt *månedlig* til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateteffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balansført verdi 30.09.2017	Virkelig verdi 30.09.2017	Balansført verdi 30.09.2016	Virkelig verdi 30.09.2016
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	187 743	187 743	199 968	199 968
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	203 369	203 369	157 406	157 406
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning, klassifisert som lån og fordringer	0	0	0	0
Utlån (ansvarlige lån)	55 395	55 395	45 085	45 085
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	4 864	4 864	7 998	7 998
Andre fordringer	6 686	6 686	7 228	7 228
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	222	222	360	360
Kontanter og bankinnskudd	60 776	60 776	35 824	35 824
Sum	519 055	519 055	453 869	453 869
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Innskudd fra og forpliktelser overfor kunder	46 896	46 896	45 010	45 010
Andre forpliktelser	28 761	28 761	27 929	27 929
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	0	0	0	0
Pålopte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	1 666	1 666	1 658	1 658
Sum	77 323	77 323	74 597	74 597

Verdsettelseshierarki 30.09.2017	Nivå 1 Kvoterte priser aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	183 089	0	4 654	187 743
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	203 369	0	203 369
Utlån (ansvarlige lån)	0	55 395	0	55 395
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	0	0
Verdsettelseshierarki 30.09.2016				
	Nivå 1 Kvoterte priser aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	195 214	0	4 754	199 968
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	157 406	0	157 406
Utlån (ansvarlige lån)	0	45 085	0	45 085
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0
klassifisert som lån og fordringer	0	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	0	0

Det har ikke vært foretatt kjøp, salg eller andre overføringer i eiendelser i nivå 3 i 3.kvartal 2017. Sensitivitetsberegning er ikke foretatt da eiendelenes verdi er uvesentlig sett i forhold til selskapets forvaltningskapital (under 1%)

5. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntrådt noen vesentlige hendelser etter balansedagen.

6. Bundne midler

Bundne bankinnskudd	30.09.2017	30.09.2016
Skattetrekkkonto	1 792	1 792
Sum	1 792	1 792

1 Ord og uttrykk

Følgende forklaringer er ikke tekniske definisjoner, men gir en generell og grunnleggende forståelse av enkelte av de sentrale begrepene som er benyttet i forsikringsregnskap.

Forfalt bruttopremie

Forfalt bruttopremie omfatter de beløp selskapet har mottatt eller har til gode som betaling for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt.

Reassuranse

Reassuranse eller gjenforsikring er en avtale mellom et forsikringselskap og en reassurandør, der forsikringselskapet overfører en andel av en forsikring til reassurandøren. Dette er en metode for risikoavlastning, for å beskytte egenkapitalen.

For egen regning

Premier og erstatninger kan oppgis "for egen regning" (f.e.r.). Det vil si at det er gjort fradrag for reassurandørens andel.

Premieinntekt for egen regning

Summen av premie fra alle forsikringsavtaler i en gitt periode (betraktningssperioden). Dersom avtaleperioden for en forsikring avviker fra betraktningssperioden vil kun andelen av premie som sammenfaller med betraktningssperioden telle med. Premieinntekt beregnes ut fra når premien regnskapsmessig er opptjent, uavhengig av når premien er betalt.

Erstatningskostnader for egen regning

Erstatningskostnadene er summen av utbetalte erstatninger og endringen i erstatningsavsetningene i regnskapsperioden. Dette tilsvarer erstatningskostnadene for skader inntruffet i kalenderåret (inntrufne erstatninger) og endringen i tidligere års skader (avviklingsresultatet).

Skadeprosent

Skadeprosenten uttrykker hvor store erstatningskostnadene er i forhold til premieinntektene.

Kostnadsandel

Uttrykker hvor store de forsikringsrelaterte driftskostnadene er i forhold til premieinntektene.

Combined ratio

Combined Ratio (CR) er et sentralt nøkkeltall i forsikringsbransjen, og viser forholdet mellom kostnader (både erstatningskostnader og driftskostnader) og premieinntekter i skadeforsikringsvirksomheten.

Combined Ratio er lik summen av skadeprosent og kostnadsandel.

Underwriting

Underwriting er den risiko- og prisvurdering som gjøres ved etablering av en forsikringsavtale. Underwriting-resultatet er resultatet av forsikringsvirksomheten, og inkluderer ikke resultat av finansielle investeringer.

Solvens

Solvens er et uttrykk for kredittverdighet, og uttrykker forsikringselskapets evne til å håndtere sine forsikringsmessige forpliktelser.

Solvensmarginkapital

Tellende kapital som etter Solvens II-regelverket kan medregnes til dekning av solvensmarginkravet.

Solvensmarginkrav

Solvensmarginen i prosent beregnes ved å sette tellende kapital over regulatorisk kapitalkrav ihht solvens II-regelverket.

Egenkapitalavkastning før skatt

Resultat før skattekostnad som prosent av gjennomsnittlig egenkapital i perioden

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Regnskapsmessige avsetninger som dekker premie som er forfalt, men ikke opptjent, erstatninger som ventes å påløpe og forventede kostnader knyttet til å avslutte inntrufne skadesaker.

Brutto erstatningsavsetning

Regnskapsmessige avsetninger som fremtidige erstatningsutbetalinger for skader som er inntruffet til og med balansedatoen. Avsetningen omfatter både skader som er meldt selskaper (RBNS) og avsetning for skader som er inntruffet men ikke meldt (IBNR).

RBNS: Reported But Not Settled

IBNR : Incurred But Not Reported

Sikkerhetsavsetning

Premie- og erstatningsavsetning skal dekke selskapets fremtidige erstatningsutbetalinger på inngåtte forsikringsavtaler. Sikkerhetsavsetningen er en avsetning som skal beskytte selskapets økonomi mot en uforutsett utvikling i erstatningsutbetalingene. Summen av premie-, erstatnings- og sikkerhetsavsetning skal med minst 99 % sannsynlighet dekke selskapets forpliktelser på balansedagen.

Avsetning til naturskadefondet

Driftsoverskudd fra den obligatoriske naturskadeforsikring skal avsettes til et eget Naturskadefond. Avsetningen kan bare brukes til erstatninger etter naturskader.

Avsetning til garantiordningen

Avsetning til garantiordningen skal gi sikkerhet for at de sikrede etter direkte skadeforsikringsavtaler inngått i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.